No. 1669 Zaterdag 24 December 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Kerstmis.

Nog knetteren de geweersalvo's, dreunen kanonnen en mortieren, treffen blanke wapenen, baren aarde en lucht dood en verwoesting. Nog waren de schrikwekkende ruiters uit het Boek der Openbaring rond onder de volken. Nog vallen duizenden en duizenden ten offer aan den onverzadelijken krijg. Nog duurt de oorlogsjammer voort. Nog davert de lucht van het strijdgeruisch veler volken.

„Europa in de wereld" — gelijk Paus Benedictus XV in zijn Encycliek *Ad beatissimi* van 14 Nov. schreef — biedt ons een schouwspel, zoo gruwzaam en zoo droevig, als misschien nog nimmer bij menschenheugenis is voorgekomen. Ja, het schijnt, dat die dagen zijn aangebroken, waarover Christus voorzegde: Gij zult hooren van oorlogen en geruchten van oorlogen...... Want volk zal opstaan tegen volk en rijk tegen rijk. (Matth. XXIV. 67). Overal vertoont zich het droevig beeld van den oorlog; en schier niets anders is er, dat de gedachten der menschen bezig houdt"......

En weer, gelijk telken jare, laat de Kerk ook heden de kerstklokken luiden. Weer herhaalt zij de blijde boodschap, door den Engel aan de herders in Bethlehems velden gebracht: „Vreest niet, want zie, ik boodschap u groote vreugde, die voor geheel het volk zal zijn: dat u heden een Zaligmaker is geboren, die Christus de Heer is, in de stad van David." (Luc. 2—10, 11.) Weer verkondigt Zij de troonrede van den Koning des Vredes, Die te Bethlehem geboren werd: „Eere aan God in den hooge, en op aarde vrede der menschen van goeden wil." (Luc. 2 — 14).

Vrede op aarde!

En — de aarde davert van het krijgsrumoer der volkeren!

Is er scherper tegenstelling denkbaar? zoo vraagt men.

Ja, die tegenstelling valt *thans* iedereen op, wordt *thans* door iedereen gevoeld, — *thans*, nu volk tegen volk, rijk tegen rijk is opgestaan, nu de *uitwendige* vrede verbroken is!

Maar...... was de toestand der menschheid in vroegere jaren dan wèl in overeenstemming met de koninklijke boodschap van Bethlehems Vredevorst? Heerschte dan anders in de maatschappij de vrede — de vrede, door den H Augustinus zoo diepzinnig en zoo schoon genoemd *tranquilitas ordinis* — de rust der orde? Bestond dan anders de rust, welke uit verordende verhoudingen voortvloeit? Was er dan orde in 's menschen verhoudingen — in zijn verhouding tot God, tot zijn naaste en tot zich zelven? Wel was „de genade van God onzen Zaligmaker voor alle menschen verschenen" — gelijk de Apostel Paulus (Tim. 2—11) zegt. Maar hadden dan de menschen getracht te doen, wat volgens het woord van denzelfden Apostel de Goddelijke Zaligmaker ons leerde, dat wij, de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden verzakende, ingetogen en rechtvaardig en godsdienstig leven in deze wereld" (t.a.p. 12) was dan deze eenige weg tot den vrede door de menschen bewandeld? Of — integendeel juist gezocht, wat wij verzaken moeten: „de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden?" Was — in één woord — de *innerlijke* vrede niet jammerlijk verstoord?

Hoe herhaaldelijk heeft de Kerk op die verstoring van den *innerlijken* vrede onder de menschheid gewezen en tot herstel van dat kostbaar goed dringend vermaand! Maar men wilde niet hooren of, zoo men ook even luisterde, spoedig ging men over tot de „orde van den dag" Het was immers „vrede!"

Zij, die toen van „vrede" spraken, zij zijn te vergelijken met die valsche profeten, van wie Jeremias zeide: „Zij riepen: Vrede, vrede, en er was geen vrede." (6—14.)

En wat Jeremias den valschen profeten voorspelde, het is den valschen vrede-verkondigers van onzen tijd geschied: Te schande zijn zij geworden" Want ziet! Het krijgsvolk waakt! „Schicht en schild zal het grijpen, wreed is het en zonder mededoogen, zijne stem zal bulderen als de zee, en op rossen zullen zij stijgen, uitgerust als een man ten krijg"...... (t.a.p. 23.)

De innerlijke vrede onder het menschdom was verstoord. Welke waarborg bleef er dan voor het behoud van den uitwendigen vrede over? Roept de eene afgrond niet den anderen op?

Wat anders is het dan die verwoesting van den innerlijken vrede, als Paus Benedictus XV in zijn Encycliek, na over den oorlog gesproken te hebben, wijst op „een ander vreeselijk kwaad, dat in het hart zelf der menschelijke maatschappij geworteld is" en verklaart, dat dit „ook nog met recht als het zaad van dezen allerdroevigsten oorlog beschouwd wordt."

„Want — zoo gaat de Paus voort — sinds men opgehouden heeft, de voorschriften en instellingen der christelijke wijsheid, wijl zij juist een onwankelbare en vreedzame orde waarborgen, in het staatsbestuur toe te passen, zijn de staten noodzakelijkerwijze tot in hun grondvesten geschokt, en is er zulk een omkeering van denkwijzen en zeden gevolgd, dat, als God niet bijtijds te hulp komt, de ondergang der menschelijke samenleving voor de deur schijnt te staan. Wij aanschouwen namelijk het volgende: dat de wederkeerige welwillendheid uit het onderling verkeer der menschen verdwenen is; dat het gezag van hen, die aan het hoofd staan, geminacht wordt; dat de klassen der burgers elkander onrechtmatig bestrijden; dat de wisselvallige en vergankelijke goederen zoo begeerig worden nagestreefd, alsof er geen andere, en wel veel verkieselijker goederen den menschen ter bereiking waren voorgesteld."

Zoowel de innerlijke als de uitwendige vrede is thans jammerlijk onder de menschen verstoord!

O, mocht de wereld luisteren naar het vaderwoord van Paus Benedictus, dat uit zijn Encycliek opklinkt, als hij de middelen aanwijst, om den dubbelen vrede te doen wederkeeren!

Aan het slot zijner heerlijke Encycliek vermaant de Paus ons te bidden voor het herstel van den uitwendigen, maar ook voor den innerlijken vrede: „Moge Hij, die van Zichzelf gezegd heeft: Ik de Heer...... maak den vrede (Isaias XLV 6—7) de stormvloeden, waardoor de burgerlijke en godsdienstige maatschappij wordt heen en weer geslingerd, door onze gebeden goedgunstig gestemd, spoedig doen bedaren."

Smeeken wij op dit feest van vrede den Verlosser der wereld, dat Hij dien dubbelen vrede over de aarde moge doen nederdalen! Nog vuriger klinke heden onze smeekbede tot Bethlehems Vredevorst: „*Geef vrede, Heer, in onze dagen.*"

EEN AARDIGE EPISODE UIT HET LEVEN VAN KONINGIN WILHELMINA.

Pater Bernard Arnold, van de Orde der Benedictijnen, hoofdredacteur en uitgever van *De Volksfreund*, het officieel orgaan der Duitsche katolieke vereenigingen in Noord Dakota, vertelte me onlangs een aardige episode uit het leven van Koningin Wilhelmina en ik kan niet nalaten, deze aan den lezers van DE VOLKSSTEM te vertellen, zooals ik het van den goeden Pater gehoord heb, schrijft Rev. VERMAAT:

Toen ik student was — zeide Pater Bernard — bracht ik mijn vacantiedagen door bij mijn tante die de prachtige Villa Waldeck nabij Altdorff in Zwitserland bewoonde. De villa was op een hoogen berg gelegen, en gaf een heerlijk panorama te aanschouwen van al de historische punten in en rond de vallei van Altdorff, zoo beroemd en zoo heerlijk beschreven in Schiller's „Willem Tell".

Het gebeurde dikwijls dat de eieigenaars van de hotels in Althoff aan mijn tante verlof lieten vragen voor hun gasten om in haar tuin te kunnen rondwandelen en zoo te kunnen genieten van het heerlijke panorama, dat deze plaats aanbood. Op zekeren dag zat ik rustig te lezen, toen de tuindeurbel werd gescheld. Ik ging zien, wie er schelde en opende de deur en nu stond voor me een lakei, die beleefd een kaart overhandigde van den eigenaar van een der voornaamste hotels in Althoff en mij verzocht of zijn doorluchtig gezelschap, bestaande uit verschillende heeren en dames, den tuin eens mochten doorwandelen. Ik bad de gasten binnen te komen en geleidde hen naar de plaats, vanwaar zij het schoonste vergezicht konden genieten. In het gezelschap was een klein lief meisje, van omstreeks zeven jaren, in het wit gekleed, met loshangende haren en een popje op haar arm, zij was vergezeld van een gouvernante.

Toen ik hen ter plaatse geleid had, trok ik mij beleefd terug en ging wederom mijn geliefkoosd plaatsje opzoeken onder een grooten nooteboom, waar ik mijn gezelligste uurtjes in een dolce farniente of in lezen doorbracht, wanneer ik bij tante gelogeerd was. gedurende mijn jongelingsjaren.

Ik dacht niet verder aan het gezelschap en was verdiept in het lezen, toen ik eensklaps een kreet hoorde, ik snelde onmiddellijk naar de plaats vanwaar het geluid kwam en daar vond ik de gouvernante huilend en bevend staan, wijzende naar een muur en in gebroken Duitsch vertelde ze mij de reden van haar angst. Ik begreep onmiddellijk den toestand. Er stond namelijk in den tuin mijner tante een oude ruine en achter een der muren dier ruine was een prachtig rozenhofje. Het kleine meisje, aangtrokken door dit heerlijk gezicht, was van de gouvernante weggeloopen, had over den muur geklauterd en was nu voor haar gezicht verdwenen. Zoo onmiddellijk klom ik over de muur en ging de kleine waaghals na en haar ziende, wenkte ik haar om terug te gaan met mij naar haar gouvernante. Doch de kleine sloeg geen acht op mijn verzoek. Zoo stapte ik op haar af en trachtte haar bij de hand te nemen, dit gelukte niet en zoo zag ik geen ander middel om haar terug te brengen, dan haar op te lichten en in mijn armen terug te dragen. Maar het kleine ding spartelde tegen en begon te huilen en toen ik haar een paar rozen gaf om haar tot bedaren te brengen, gooide ze de rozen met drift weg en spartelde bij alle macht om los te komen. Toen ik zag dat zachtheid niets hielp, gaf ik haar een paar klappen op de billen en in een korten tijd had ik haar aan haar gouvernante wedergegeven, tot groote blijdschap van deze laatste en vooral tot voldoening van het gezelschap dat op het roepen van de gouvernante ook was toegesneld. Een dame, die de moeder scheen te zijn van het kleine meisje, dankte mij zoo gevoelig alsof ik het leven van de kleine gered had. Een der heeren van het gezelschap bood mij een gouden Napoleon van twintig franken, doch, daar mijn tante mij altijd verboden had, iets aan te nemen van de gasten, sloeg ik beleefd zijn aanbod af.

Toen sprak die heer: „Mijn jongen, weet ge, wiens leven ge gered hebt en waarom we allen u zoo dankbaar zijn?" Ik antwoordde natuurlijk dat ik geen gedachte daarvan had. „Welnu, zeide hij, die kleine is Wilhelmina, de toekomstige Koningin der Nederlanden en deze dame is haar Koninklijke Moeder, Emma, de Koningin-Regentes der Nederlanden."

Ge kunt begrijpen, hoe verstomd ik stond te zien en ik kan mij nu nog goed voorstellen dat lieve kleine Koninginnetje tusschen de rozen, dat zoo weerspannig was bij die gelegenheid en ik zou wel eens willen weten of zij dit gevalletje zich nog herinnert.

Twee dagen later had de jaarlijksche „Landgemeinte" plaats welke feestelijkheid Koningin Emma en haar dochtertje Wilhelmina bijwoonden, en toen de doorluchtige gasten mij zagen, groetten zij mij minnelijk en toonden dat zij den redder van de kleine Wilhelmina niet vergeten hadden.

* * *

Jaren zijn voorbijgevlogen, en toen de student Bernard Arnold zijn studiën voltooid had en roeping gevoelde om als Benedictijn Missionaris in het Verre Westen van Amerika het geloof te gaan verkondigen, werd hij met vreugde aangenomen door den toenmaligen Abt, nu Bisschop Vincent Wehrle, te Bismarck, in Dakota. Hij was een der eerste Benedictijnen, in Dakota priester gewijd, en heeft al de moeilijkheden en ontberingen medegemaakt met welke deze edele geloofshelden in het woeste Dakota te kampen hadden. Duizende en duizende mijlen heeft hij in zijn eerste priesterjaren afgelegd om overal de verstrooide schaapjes op te zoeken en hun de genademiddelen van onzen heiligen godsdienst te verstrekken. Zijn missiegebied was grooter dan de oppervlakte van zijn dierbaar geboorteland, Zwitserland; de streek was toen nog weinig bewoond door blanken, 's zomers was het droger dan nu en 's winters loeiden de blizzardwinden scherper en veelvuldiger dan nu. Zijn beste jaren heeft hij besteed, om het kruis te planten, om katholieken in het Oosten aan te sporen om naar Dakota te komen en vrije „Home-steads" op te nemen, en zoo is bij de stichter geworden van talrijke nu bloeiende katholieke gemeenten in Noord Dakota. Een missieveld dat hij alleen bediende, houdt nu meer dan twintig pastoors bezig om aan het zielenheil der hun toevertrouwde kudden te werken. Een jaar als missionaris in die dagen in Dakota telt meer dan tien jaren in een parochie in het Oosten, en zoo heeft hij gewerkt en werkt hij nog steeds voort over de achttien jaren tot voortplanting den geloofs in den grooten staat van Dakota. En zie nu is het mosterdzaadje dat hij geplant heeft, opgegroeid tot een reusachtigen boom. Dakota heeft nu twee bisschoppen, en bijna twee honderd priesters. En gelijk Pater De Smet en de Jesuieten de pioniers waren van Montana, zoo waren Pater Bernard Arnold en de zonen van den Heiligen Benedictus de pioniers van Dakota.

Moge hij nog vele jaren zijn edelen arbeid kunnen voortzetten en vooral door de stem van zijn vooruitstrevend katholiek weekblad *Der Volksfreund* het geloof levendig houden in hen, die op zijn stem gekomen zijn om de woeste vlakten van Dakota te herschapen in de graanschuur van Amerika En geen twijfel, Koningin Wilhelmina kan er trotsch op zijn, gedragen geweest te zijn in de handen van hem, die in Dakota het Kruis der Verlossing heeft geplant.

Belgische Heldendaden.

Aan het verhaal, dat de Belgische *Legerbode* onder het opschrift Roemrijke Bladzijden voortzet van „eenige heldendaden van het 2e Belgische regiment jagers te voet," ontleenen wij het volgende:

De weinige levensmiddelen, die men zich aldus hier en daar wist te verschaffen, waren helaas! slechts een mager kostje voor de verscheidene honderden jagers, die daar in hun loopgraven gedoken zaten, en waarvan al de zenuwen steeds gespannen waren door de hevigheid van het voortdurende bombardement en het wreede schouwspel van de dooden en gewonden, die overal rondom lagen uitgestrekt.

Bovenmenschelijke pogingen waren door majoor Lefèvre en zijn moedige adjuncten aangewend, om in dit gebrek aan levensmiddelen te voorzien. Men had eenige revitailleeringsvoertuigen tot in Dixmuiden kunnen brengen. Maar de bespanningen lagen neergeschoten op den grond; de voertuigen waren aan splinters geschoten en versperden de straten. Anderzijds vaagde een stormvlaag schroot voortdurend het terrein schoon, dat begrepen was tusschen de stad en de bezette stellingen. Ook waren er echte wonderen van wilskracht en opoffering noodig om eenige blikken conserven of eenige beschuiten tot aan de loopgraven te brengen. Daardoor oordeele men over de stoïeke houding van onze jagers, die ondanks de folteringen van den honger, onwrikbaar in deze hel bleven, gereed om de steeds dreigende aanvallen van den vijand af te slaan.

Maar nog meer dan den honger veroorzaakte de dorst onuitstaanbare folteringen aan onze manschappen. Een wrange en stikkende atmosfeer, vol van den rook der granaatontploffingen, verdroogde de kelen en schroeide de longen. In deze niet in te ademen lucht gevoelden ze some den indruk van een langzame verstikking, en men zag jagers, die beproefden hun dorst te lesschen aan kleine modderplasjes, die op den bodem van de loopgraven stonden, of zelfs het stilstaande en bedorven water van de naburige slooten te drinken.

Noch de ontberingen, noch de kou vermochten het hun moed te doen zakken. Om, zooveel mogelijk, alle nachtelijke verassingen, die in de gewoonte van den vijand lagen, te vermijden, nam men den 22en Oct. bij het vallen van den avond, het besluit de talrijke stroomijten in brand te steken, die daar nog in het midden van het veld stonden, op 300, 400 en zelfs 500 meters afstand van onze liniën.

De onderneming was gevaarlijk; commandant Depuis vroeg eenige vrijwilligers om ze tot een goed einde te brengen: tienmaal meer dan hij noodig had, stelden zich voor. En zoo er, bij de gekozen mannen ook enkelen nooit van dien tocht terug kwamen, weldra zag men, de een na de andere, de reusachtige toortsen in den nacht flakkeren, die heel het omgevende terrein met hun akeligen gloed beschenen.

Achter onze jagers had het schouwspel van den brand van Dixmuiden

een tragische grootheid, met niets te vergelijken. De brand had zich over de geheele stad voortgezet; nieuwe brandstapels voegden ieder oogenblik hun nieuwe klaarten bij die van den naburigen vuurgloed; en van overal stegen, te midden van de stormwolken zwarten rook, die schitterde van de opflakkerende gensters, de reuzenvlammen naar den hemel, bij wier licht de verminkte overblijfsels van oude pronkjuweelen, het stadhuis en de kerk van Dixmuiden, zich scherp op den rooden hemel afteekenden, gelijk bloedige stompen, die genade afsmeekten.

Dank aan de voorzorgen, die men genomen had, om alle verassingen te voorkomen, ging de nacht betrekkelijk kalm voorbij. Het bombardement zweeg stil; van tijd tot tijd slechts vloog een granaat voorbij met het zware gedonder, dat in de halve stilte van den nacht nog akeliger klonk en die, met een nieuwen mokerslag, nog eenige waggelende muren geheel ging neerslaan in de in asch gelegde stad. Daarop volgde weer een tijd stilte, plots onderbroken door het knetteren van een razend geweervuur, gericht op het een of ander objectief, dat men plots heeft waargenomen. Het was in het begin van dezen akeligen nacht, dat een groep Duitschers, door een trouwelooze list, die gelukkiglijk werd verijdeld, er in gelukt was de loopgraven van de 2e compagnie te naderen. Men bemerkte er enkelen, die, met lantaarns voorzien, onbeschut vooruit kwamen, al roepend: „Belgen, schiet niet, heb medelijden met de gewonden, die wij komen oprapen." De onzen echter, die op hun hoede waren, kregen achterdocht. Het kwam hun goed te staan, want plots verbrak het goed onderhouden vuur van een machinegeweer de nachtelijke stilte. Het goed gemikte antwoord van onze jagers legde hun weldra het zwijgen op. Tegen 11 uur 's avonds werd een poging tot aanval insgelijks onmiddellijk verijdeld door ons doodelijk vuur. De vijand hield niet verder aan; zijn troepen gaven zichbare teekens van vermoeienis.

Maar de kruisweg van de jagers was nog niet ten einde. Versteven van koude, meer en meer lijdend van honger en dorst, hadden zij den ochtend van den 23en October zien aanbreken, terwijl zij zich angstig moesten afvragen, wat deze nieuwe dag hun brengen ging. Zij zouden het spoedig vernemen. Vanaf 8 uur deed een kanonvuur, waarvan de hevigheid weldra tot het uiterste steeg, geheel de omgeving daveren onder haar geweld. En bij honderden, gelijk een waren stortvlaag, kwamen de granaten van allerlei kaliber opnieuw neer op de loopgraven van het bataljon Dupuis die aan stukken geschoten borstweringen brokkelden uiteen of stortten in elkaar, gelijk door een aardbeving. De projectielen, midden in de loopgraven, zelve ontploffend, velden gansche troepen mannen neer, terwijl zij stuk gereten lichamen in de verte slingerden; lijken, die men den vorigen dag ter aarde had besteld, werden door de hevigheid der ontploffingen ontgraven en kwamen terug neervallen te midden van de overlevenden, die door afgrijzen waren aangegrepen.

De verschrikkelijke toestand ziende, waarin zijn uitgeputte mannen zich bevonden, had majoor Lefèvre moeten vragen, dat men ze zonder aarzelen zou komen aflossen. In afwachting, om hun moed wat op te beuren, begaf hij zich persoonlijk naar de loopgraven; het is toen, dat hij door een granaatscherf getroffen werd terwijl hij over den weg naar Essen kwam

Gekwetst als hij was op een zoo hachelijk oogenblik, had de dappere overste slechts één bekommering: „Als ze maar houden!" Gelukkiglijk voerde hij bevel over mannen die hem waardig waren, en zijn bewonderenswaardige jagerkens hielden ook stand, ondanks al het lijden en al de verliezen, gedurende heel den dag nog van 23en October.

Want het kanonvuur nam eerst af tegen het vallen van de duisternis en dan eerst werd het mogelijk voor de liniesoldaten van de brigade Meiser om de compagnie van commandant Dupuis af te lossen. Zestig uren lang achter elkander hebben deze dapperen in de loopgraven gestaan, en de laatste uren waren een echte foltering geweest. Een foltering van honger en dorst, terwijl de soldaten ridden van koorts en al de angsten moesten doorstaan van een bombardement van ongekende hevigheid. Zwaar getroffen kwamen zij uit deze hel, bedekt met bloed en slijk, met hun uniformen aan flarden gescheurd; maar zij hadden geen voetbreed prijsgegeven. En zoo, gelijk zij ze kwamen bezetten des morgens op 21 October, zoo gaven zij de stellingen, die zij de opdracht gekregen hadden kost wat kost te behouden, desnoods tot den dood, des avonds, den 23sten, over aan hun opvolgers.

Afgemat, beslijkt, ziek van uitputting, bereikten onze jagers laat in den avond Oostkerke. Daar vonden zij de compagnieën van het bataljon Leblanc terug, die denzelfden morgen waren afgelost in hun loopgraven van Keizershoek. In het kantonnement was het hun mogelijk eindelijk hun honger te verzadigen; bovendien liet men hun weten, dat hun, als loon hunner bewonderenswaardige dapperheid en voor al de geleden vermoeienissen, acht en veertig uren rust zouden worden toegestaan. Dan, blij te moede, de honger bevredigd en met het rooskleurige vooruitzicht, dat het hun eindelijk toegelaten was eens flink uit te slapen, strekten onze soldaatjes zich neer op het stroo van hun legerplaatsen, waar een looden slaap hun weldra de oogen dicht drukte

De jagers meenden bijna, dat hun lijden ten einde was. En toch, reeds bij het aanbreken van den volgenden dag zou men van hen nieuwe en verschrikkelijke offers moeten vragen, en ze nogmaals, voor drie dagen lang, in het heetst van den strijd werpen.

Het ammunitie-verbruik bij het groote offensief.

Het verbuik van amunitie bij het groote trommelvuur in het westen, wordt verschillend beoordeeld. Neutrale bladen hebben het in drie dagen afgegeven aantal schoten op een mil lioen geschat. Een Berlijnsch blad heeft een andere berekening opgesteld die zelfs in Duitsche militaire tijdschriften is opgenomen. Op een frontbreedte van 25 M. is iedere seconde een schot gevallen In het uur dus meer dan 3500 granaten, zoo berekende de schrijver. Op de plaats van de voornaamsten aanval, die 25 K. M. breed was, vielen dus ieder uur 900,000 granaten. In drie dagen zijn dus op die 25 KM. dag en nacht 50 millioen schoten gelost. In de „Vossische Zeitung" komt nu luitenant-generaal Rohne tegen deze berekening op.

Volgens het gepubliceerde legerbevel van generaal Joffre van 21 September hebben voor den aanval 2000 zware en 3000 veldkanonnen ter beschikking gestaan. Was de bovenstaande schating juist, dan had ieder kanon in drie dagen gemiddeld 10000, dagelijks dus meer dan 3300 schoten moeten afvuren. Ieder vakman weet, dat dit een onmogelijkheid is. Reeds na 500 schoten is de loop en het vocht van de rem zoo verhit, dat de rem waarschijnlijk niet meer werkt. Meer dan duizend schoten op één dag zal een kanon ternauwernood uithouden. Het moet ook onmogelijk zijn zooveel schietvoorraad bij elkaar te krijgen. Een Fransch vakman heeft het aantal granaten, dat dagelijks in de Fransche fabrieken gemaakt wordt, op 10,0000 geschat, voegt er echter aan toe, dat dit getal niet genoeg is. Om zeker te zijn van de overwinning, moeten het er ten minste 300,000 zijn. Rekenen we nu op een dagelijksche productie zelfs van 300.000 granaten dan zouden meer dan vijf maanden noodig zijn om deze vijftig millioen bij elkaar te krijgen. Men moet echter bedenken, dat de artillerie geen enkelen dag geheel gezwegen heeft, dat daarentegen reeds herhaaldelijk groote aanvallen met sterk artillerievuur ondernomen zijn, die eveneens een aardig getal granaten hebben gekost. Men kan berekenen, zoo schrijft generaal Rohne verder, hoe groot het aantal afgegeven schoten op zijn allerhoogst geweest kan zijn. Het in het bovengenoemde legerbevel opgegeven getal van 5000 kanonnen zal er te hoog dan te laag zijn. Generaal Joffre gebruikt dit getal om het vertrouwen van zijn troepen door deze groote ondersteuning der artillerie te verhoogen. Verder zegt hij in het bevel, dat de kanonnen nu overvloediger met ammunitie zijn voorzien, dan bij het uitbreken van den oorlog. De oorlogsuitrusting van de veldkanonnen bedraagt 701 schot, die van de 155 milimeter houwitsers — het lichtste onder de zware stukken — 50 schot. Nemen we nu aan, dat dit laatste getal voor alle zware kanonnen geldt, en dat elk kanon de volle oorlogsuitrusting verbruikt heeft — een schatting, die zeker overdreven is — dan komt men op ten hoogste 3.1 millioen schoten.

Het is al een heel ding zooveel bij elkaar te brengen.

Uitputting?

De Franschen zijn van meening, dat Duitschland spoedig gebrek aan soldaten zal krijgen. Als nog bewezen moest worden, dat de leidende mannen in Duitschland overtuigd zijn, dat het uur, waarop zij gebrek aan manschappen zullen hebben, nader komt, ware het, wordt uit Parijs gemeld, voldoende de volgende woorden aan te halen, welke generaal Wachs niet lang geleden bij een revue van 18.000 Berlijnsche padvinders gesproken heeft: „Gij zijt bestemd voor de verdediging der hoofdstad; doch gij moogt niet vergeten, dat het uur kan komen, waarop het bestaan van het vader land van u en van uw kameraden van denzelfden leeftijd kan afhangen." Deze naïeve bekentenis was tot kinderen van 15 tot 18 jaar gericht.

Door de Russische krijgsgevangenen, gewonden en dooden, zooals die door Duitsche persbureaux gepubliceerd werden, samen te tellen, komt men, gaat het bericht voort, tot een totaal van 6,186.750 Russen, die buiten gevecht gesteld zijn. Dit cijfer overtreft echter op 't oogenblik het totaal aantal Russen, dat gemobiliseerd is, met een millioen. Dit is een van de merkwaardige wonderen der Duitsche kultuur.

Ook de schrijver in „Land and Water", de militaire criticus Hilaire Belloc, heeft het over de uitputting der Duitsche reserves. Het menschenmateriaal, waarmede v. Hindenburg Riga en Dunaburg moet nemen, is als militair minderwaardig; nog minder zijn de Duitsche soldaten, die in het zuiden van het oostelijk oorlogsterrein strijden, zegt hij. Inderdaad worden de berekeningen van den Franschen generalen staf bewaarheid, die volgens de cijfers, door de Duitsche censuur doorgelaten, heeft verklaard, dat Duitschland 's bruikbare reserve ongeveer in dezen tijd zou worden uitgeput.

Behalve de lichtingen 1916 en 1917 is het totale bedrag van Duitschland gemobiliseerde troepenmacht weinig hooger dan 8.000.000. Door verschillende oorzaken, waarbij is begrepen een constant bedrag voor tijdelijke verliezen, heeft het meer dan 3 500.000 met de daarbij behoorende reservetroepen, bestaande uit zeker niet veel minder dan 1.000.000, op volle sterkte houden. Het is duidelijk, dat zoo de reserves uitgeput raken.

De schrijver wijst er ten slotte op, dat het aantal mannen, dat Duitschland en Oostenrijk voor het Balkanavontuur bij elkaar hebben kunnen krijgen — op andere fronten kon men geen troepen missen — slechts ongeveer 4 pct. van hun totale macht te velde is.

Belloc betreurt het, dat de Britsche pers de quaestie van dit geringe percentage uit het oog heeft verloren

Het Gezantschap bij het Vaticaan.

De heer Schuller tot Peursum, die als secretaris was toegevoegd aan nu wijlen mr. Regout, buitengewoon gezant bij den Pauselijken Stoel, werd dezer dagen door den Paus in gehoor ontvangen, om aan Zijn Heiligheid te worden voorgesteld, waartoe sedert de komst van den heer Schuller tot Peursum te Rome nog geen gelegenheid had bestaan.

Deze audiëntie staat hoogstwaarschijnlijk in verband met de benoeming van den nieuwen Gezant Jhr. Mr. O F. A. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER.

Deze benoeming heeft nog wel niet in het *Staatsblad* gestaan, maar wordt toch zeer spoedig verwacht.

Minister Pleyte.

In de vergadering der Tweede Kamer van Dinsdag 23 November is de Minister slaags geweest met de Heeren de Meester, Ketelaar en Gerhard als vertegenwoordigers van drie der vier Linksche partijen. Na een heftig debat kwam de Minister met een pertinenten eisch. Hij verklaarde, indien de heeren de Meester, Ketelaar en Gerard thans nog hun ongunstige meening jegens hem handhaafden, te verwachten, dat zij dan de Kamer in haar geheel in de gelegenheid zouden stellen haar oordeel uit te spreken.

En om de heeren gelegenheid te geven, dadelijk hun houding te bepalen, gaf hij schorsing der beraadslagingen in overweging.

Aan welk verzoek de Voorzitter gehoor gaf. Een groot half uur moesten we in spanning doorbrengen.

Na heropening der vergadering bleek evenwel spoedig, dat het heele geval als een nachtkaars zou uitgaan, zegt het Centrum.

Telkens in andere woorden, doch in het wezen precies hetzelfde, kwamen de heeren de Meester, Ketelaar en Gerard verklaren, dat de nadere belofte des Ministers hen niet had bevredigd; dat zij nog van meening waren, dat de Minister niet de noodige vastheid van beleid heeft getoond; dat zij daarom hun aanvankelijk oordeel handhaafden; doch dat zij het persoonlijk karakter des Ministers niet hadden willen aantasten. En de heer de Beaufort voegde daarbij een vaderlijke vermaning aan het adres van Z. Exc. omtrent de nu gevolde wijze van handelen. Hij zou het verkeerd vinden als hier de gewoonte van het vragen van moties van vertrouwen ingang vond. De Minister moet de Kamer niet uitdagen, doch een motie of de eindstemming eenvoudig afwachten. Spr. behield zich dan ook zijn oordeel tot de eindstemming over de Indische Begrooting voor.

We vreezen geen tegenspraak als we beweren, dat deze verklaringen allerminst den Minister gaven, wat deze had gevraagd. Het ging niet om zijn persoonlijk karakter, maar wel degelijk om zijn beleid; hiertegen was het wantrouwen der Linksche heeren gericht. De Minister verklaarde dan ook, dat geen desiderata voor hem overbleven. Evenwel zou hij den ernst der tijdsomstandigheden gevoeld, genoegen nemen met de afgelegde verklaringen en verklaarde hij zich bereid, de begrooting verder te verdedigen.

Een zeeslag in een glas water dus, gevolgd door een vrede, die stellig niet op buitengewoon duurzamen grondslag rust.

Intusschen zou op dit slot nog een ander, meer tragisch, slot volgen. De Minister, die blijkbaar de zaak zeer zwaar tilde, werd, vermoedelijk tegenvolge van overspanning, in de pauze, terwijl hij nog in de vergaderzaal was, door een bewusteloosheid overvallen. Waardoor het noodzakelijk werd de vergadering te doen uiteengaan, totdat de Voorzitter haar opnieuw zal bijeen roepen.

Liepen er eerst geruchten, dat Minister Pleyte voornemens was af te treden en zijn ambtgenoot van Marine ad interim met de portefeuille van koloniën zou worden belast, later vernamen we dat Mr. Pleyte aanblijft en dat Minister Rambonnet alleen de verdere verdediging van de Indische begrooting in de Tweede Kamer zal overnemen.

De beterschap van Minister mr. Pleyte blijft aanhouden.

Ten einde een spoedig algemeen herstel te bevorderen, denkt de Minister het advies van zijn geneesheer te volgen om voor eenige dagen naar Gelderland te vertrekken in de verwachting, dat hij in de loop der volgende week zijne ambtsbezigheden zal kunnen hervatten.

Uit het telegrafisch bericht, verleden Zaterdag door den Gouverneur ontvangen, moet men opmaken, dat Minister PLEYTE niet zoo spoedig herstelde als verwacht werd. Wat er nu verder volgen zal, moeten we afwachten.

De ellende in Servië.

De berichtgever der „Vossische Zeitung" geeft een schildering van de ellende der Servische bevolking, waaraan wij het volgende ontleenen:

Tot in het dal der westelijke Morawa was de uit Noord-Servië gevluchte bevolking gekomen. Zij hadden hun woonplaatsen verlaten, waren gevlucht, nauwelijks voorzien van het meest noodige, om hier toch den vijand in handen te vallen. Hier eerst bereikte hun ellende het toppunt. De vijand deed hun geen leed, maar onophoudelijk trokken de troepen de plaatsen binnen.

Het generaal-commando kwam, daarna te divisiestaven.

Na een paar schoone dagen was het weer weer geweldig slecht geworden. De troepen moesten onder dak gebracht worden. Den vijand te ontzien zou beteekenen de eigen lieden te benadeelen. De inwoners moeten er uit, hunne huizen ontruimen. Zij vinden toch nog hier en daar een onderkomen in een herdershut, een maïsloods, een zwijnenstal. Daar trokken in een beperkte ruimte twintig tot dertig personen naast elkaar, op elkaar. een oude man, zieke vrouwen en kleine kinderen. Een ondragelijke atmospheer, een overmaat van ellende. En toch, het is tenminste een onderdak. Buiten regent het met grado.

Familiën uit Belgrado, uit Semendria en Kragoejewats zijn daaronder, hooge regeeringsambtenaren, artsen, advocaten. Zij hebben het niet beter dan de armste daglooners. Officiersvrouwen zijn er onder. De vrouw van een stafofficier snelt naar den plaatselijke commandant. Zij smeekt, zij heeft twee kleine kinderen.

„Het doet mij leed; ik kan u niet helpen. Ik kan geen uitzondering maken. Daar ligt het generaalcommando, daar de divisiestaf. De troepen zijn vier dagen en vier nachten in de regen geweest. Zij moeten onder dak komen. U begrijpt, zij moeten...... Ik kan niet helpen, Ik kan het werkelijk niet."

Buiten op den weg liggen zij in den regen, lange treinen. Het natte hout wil niet branden. Zij staan er, liggen huiverend om het glimmende en weder uitgaande vuur. Het doet iemand leed dit te zien. Maar wij kunnen niet helpen. Wat het land heeft is voor het leger. Onze troepen mogen geen honger lijden. Zij mogen niet huiverend aan den weg liggen, wanneer er een mogelijkheid is, hen onder dak te brengen. De mannelijke personen onder de 15 jaar werden weggedreven. Menigmaal zijn er jongens van 15 jaar bij. In rijen, in eindelooze rijen bij honderden, bij duizenden marcheeren zij naar het noorden, aan beide zijden geëscoteerd door U lanen met lans in den hand.

De vluchtelingen trekken naar het noorden, naar het gebied der Stappe, waar niet meer gegetreden wordt en voor hen kan gezorgd worden. Die zoover komen! Want ik zag velen die aan den weg bleven liggen. In den stroomenden regen lag daar half weggezakt in den modder van den landweg hier een oude man, daar een vrouw of beiden dicht bij elkaar. Zij lagen daar als levenloos en de regen stroomde neer. Zij waren niet dood, maar slechts vermoeid. De kraaien vliegen op met zwaren vleugelslag. De hemel is alom grauw en de laatste gouden bladeren fladderen van de kale boomen in de modder van den weg.

De „Ancona."

Het Italiaansche gezantschap alhier verstrekt het volgende communiqué van de Italiaansche regeering, gedagteekend 14 November:

„Het communiqué van de bevelvoering over de Oostenrijksche vloot betreffende het tot zinken brengen van het stoomschip „Ancona," is in den grondopzet onjuist. Alle overlevenden van dat schip getuigen, dat de onderzeeboot geen enkel sein gaf om tot stoppen te bewegen, noch een waarschuwingsschot loste Het eerste schot was een kogelschot. De aanval met de wapens had dus onmiddelijk plaats, zonder eenige voorafgaande waarschuwing. Daar de „Ancona" koers zette naar New-York, kon zij dus geenszins koopwaren of passagiers aan boord hebben, en dat had zij dan ook niet, die hare vernietiging zouden rechtvaardigen, weshalve zij geen enkele reden had, zich aan een onderzoek te onttrekken. De bewering, dat de oorzaak van het verlies van zoovele menschenlevens was gelegen in de incorrecte houding der bemanning, is onwaar en beleedigend; integendeel werden de vele slachtoffers gemaakt door de aanhoudende beschieting door den onderzeeër, toen het schip reeds had gestopt en die zelfs werd voortgezet tegen de met schipbreukelingen beladen booten."

Uit Rome wordt aan de „Times" bericht, dat thans vastgesteld is, dat de onderzeeër, die de „Ancona" torpedeerde, een Duitsch en niet een Oosteurijksch schip was.

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand November zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	16	Aruba	15
Barahona	1	Barbados	2
Barbados	3	Bonaire	36
Bov. eilanden	1	Guanta	1
Dominica	1	Bovenw. eilanden	1
Jacmel	1	Jacmel	8
Bonaire	38	La Vela de Coro	8
Maracaibo	20	Maracaibo	18
La Vela de Coro	5	Mayaguez	1
Pto. Cabello	6	Pto Cabello	5
Pto Colombia	1	S P de Macoris	1
Rio Hacha	1		
totaal	94	totaal	91

De maand November is weer zeer normaal verloopen. Evenals in October was 't aantal binnengeloopen zeilschepen weer 94. Het verkeer met Sto. Domingo is in den laatsten tijd zeer slapjes, waarschijnlijk ten gevolge der inwendige beroeringen waaraan die Republiek zoo dikwijls lijdt.

Berichten uit de Kolonie.

Inspectiereis.

De HEG Heer Gouverneur is Maandagmorgen aan boord van Hr. Ms. *Kortenaer* naar Bonaire gegaan en Woensdagmiddag teruggekeerd. ZHEG. was vergezeld van zijn militairen adjudant Luitenant DE VRIES.

Goede Reis.

Z. D. H. de Apostolisch Vicaris vertrekt Maandagmiddag met de *Estelle* naar de Bovenwindsche eilanden om het H. Vormsel te gaan toe dienen.

Monseigneur zal vergezeld worden door zijn Secretaris Pater WAHLEN.

De Weleerw. frater Directeur van het St. Thomascollege zal de reis

medemaken om inspectie te houden in de Bijzondere Scholen op de Bov. Eilanden.

Wij wenschen Monseigneur en reisgenooten een vlugge en voorspoedige reis.

Tijdens de afwezigheid van P. WAHLEN zal de Zeer Eerw. Pater EUWENS de redactie van de *Amigoe* waarnemen.

Welkom.

Morgen worden met de *Columbia* alhier verwacht de nieuwe Missionarissen, de Eerw Paters GABRIEL MURK en HIERONIMUS JANSENS, en de Eerw. Zusters PULCHERIA OORSPRONG, ANDREA V. D. POLL en MATHIA VAN BUREN.

Zoo vele nieuwe krachten te gelijk zijn ons van harte welkom

Door de komst van deze drie Dominikanessen is het mogelijk geworden de school van *Savaneta* op Aruba over te nemen van de Eerw. Zusters Franciscanessen. Daardoor worden nu al de vier Zusterscholen op Aruba bediend door Dominikanessen

Bij het vertrek der laatste twee Zusters Franciscanessen van Savoneta was er omtrent deze overgave van de school nog niets beslist Dit is de reden, waarom deze Zusters gewoon zijn heen gegaan op vacantie even als andere jaren. Had de Zeereerw. Heer Pastoor, en de bevolking daarvan iets geweten, dan zou aan de Eerw Zusters COLETA en SIDONIA, de grondleggers van het R. K. Bijz. Onderwijs op Savoneta, zeker dank zijn betuigd en op meer plechtige wijze van haar afscheid genomen zijn.

Phosphaat.

Sinds 2 October is er geen stoomboot meer geweest om phosphaat te laden. De rij wordt nu weer geopenden door de Trompenberg. Het Nederlandsche stoomschip „Trompenberg", groot netto 2 857 M³, gezagvoerder L. Grilk, afkomstig van Las Palmas, is te Willemstad aangekomen den 15n. dezer, heeft eene lading van 2.362.200 KG. phosphorzure kalk te New-Port, Fuikbaai ingenomen en is den 21n. d.a.v. vertrokken met bestemming naar Helsingborg.

Dit is No. 15 van 't jaar.

J. S. Meuwsen. ✠

Te Bussum is overleden Dh J. S. Meuwsen, voorzitter van den Middenstandsbond.

Dh. Meuwsen was in middenstandskringen een bekende persoonlijkheid. Veel is van zijn initiatief uitgegaan. Ook als publicist had hij naam, als schrijver over vakbelangen.

s. s. „Prins Willem V."

Te Londen werd door de scheepsmakelaars Kellocks het Ned. s. s. „Prins Willem V" publiek verkocht voor £ 25,800. De inzet bedroeg £ 10,000. Het s.s. „Prins Willem V", groot 2,108 tons, werd in 1895 gebouwd door de Scheepvaartmaatschappij te Amsterdam en was het eigendom van den Kon. West-Indischen Maildienst.

s. s. „Heelsum"

De procureur generaal bij het Engelsch Prijshof, heeft een eisch in gediend tot verbeurdverklaring der geheele lading (4,000 ton phosphaat) van het s s. „Heelsum".

Aangehouden.

17 November vertrok van IJmuiden de nieuwe boot van den Kon. West Ind. Maildienst de „Columbia" tot het houden van een proefvaart.

De boot was door deskundigen onderzocht en alles uitstekend bevonden. Door de Directie werd den genoodigden een lunch aangeboden. Tijdens deze lunch had een incident plaats dat echter goed afliep.

Ter hoogte van Scheveningen, echter buiten de teritoriale wateren, waar de boot'n snelle vaart had en willende terugkeeren, werd zij door een Engelschen torpedojager ingehaald. Deze torpedojager heesch twee vlaggen, hetgeen beteekende dat de „Columbia" stoppen moest. De commandant van de Hollandsch boot stopte echter niet, omdat hij overtuigd was, dat de Engelsche torpedojager duidlijk zien kon, dat de boot een Hollandsch schip was De torpedojager kwam toen langszij en richtte een kanon op ons af. De Hollandsche kapitein seinde door middel van vlaggen, dat wij van IJmuiden kwamen en weer naar IJmuiden terugkeerden, waarna de Engelsche torpedojager snel wegvoer.

Zeevaartschool.

Men had ons verleden week gezegd, dat *zes* jongens naar den Cursus gewild hadden, en nu deelt men ons van bevoegde zijde mede, dat slechts *een* zich heeft opgegeven als leerling.

Waar ligt het toch aan, dat er zoo weinig animo is onder onze jongens voor de Curaçaosche zeevaartschool?

Is het 't nieuwe, 't onbekende?

Gebrek aan aanmoediging tot deelneming aan dezen hoogst nuttigen cursus?

Of zit het 'm in de inrichting van den cursus zelf?

Volgens bovengenoemde bron is het toelatings-examen geen bezwaar. Einddiploma Hendrikschool of St Thomas-college wordt *niet* geëischt. De jongens, in het bezit van dit diploma zijn zelfs vrijgesteld van elk examen. De anderen worden onderzocht, of zij voldoende bekwaamheid bezitten om den cursus met vrucht te kunnen volgen. Daar deze cursus in het Hollandsch gegeven wordt, is voldoende kennis der Nederlandsche taal vereischte.

Oogenschijnlijk zou men beamen, dat zoo'n klein toelatings-examen toch niet kan afschrikken. Jongens, die trouw hun school bezocht hebben, kunnen met gemak aan deze examen-eischen voldoen.

Maar wat schrikt hen dan af? Waarom komen ze niet?

Toch moet er naar een middel gezocht worden om de hoofdbeginselen der zeevaartkunde zooveel mogelijk ook onder onze kleine zeilvaardertjes te verspreiden.

Tot veiligheid der meevarende passagiers; tot meerdere ontwikkeling onzer Curaçaosche zeilvaart.

Die zeilkapiteins weten soms heelemaal niet waar ze zijn op zee. Als stroom of wind tegen is en ze drijven af buiten hun gewonen koers zijn ze de richting kwijt, en kunnen zich dikwijls heelemaal niet oriënteeren.

Onnoodig lange reizen zijn daarvan het gevolg.

Wie leert hun zich te richten op zee?

't Is maar een uit de vele voorbeelden.

Als het Gouvernement nu eens liet onderzoeken, wie der thans varende kapiteins werken kan met de sextant en zijn eigen koersbereking maken kan, dan zou een praktische opleiding aan boord van dergelijk schip de jongens beter ontwikkelen dan thans, nu zij bij wel ken kapitein ook worden opgeleid.

Wij herhalen ons voorstel van verleden week.

Laat de jongens theoretisch onderrichten bij den Havenmeester of den Loods en zet hen later aan boord van een voldoend ontwikkelden kapitein.

De Curaçaosche zeilvaart zou zich ook veel meer kunnen uitbreiden, als de kapiteins maar de kunst verstonden een nieuwe haven te zoeken. Velen kunnen niets anders dan hun gewoon gangetje van Bonaire of Aruba naar Curaçao en vice-versa

Een goed, praktisch ingerichte zeevaartcursus zal werkelijk mede helpen tot hooger ontwikkeling der Kolonie.

Maar al zou men dit niet met ons eens zijn, één ding is thans zeker: het is allernoodzakelijkst grooter veiligheid te waarborgen aan de zeevarenden door betere opleiding der kleinere zeilkapiteins.

Daar moet onze zeevaartcursus mee beginnen en kan dan later worden uitgebreid tot een zeevaartschool.

De meer wetenschappelijk zeilvaartkunde moet van den grond af worden opgehaald.

In het begin moet de cursus dus erg laag bij den grond blijven en aansluiten aan de practische behoeften van 't leven.

Voor Aruba.

Wij ontvingen verschillende berichten van Aruba, die er op wijzen, dat de algemeene armoede wel iets verbeterd is, maar nog lang niet weggenomen. De menschen die geplant hebben deelen gul mee aan de armen, maar dit jaar waren er veel meer dan anders, die niet konden planten. De krachten om hun grond te bewerken ontbraken dikwijls. Door de langdurige armoede is er bij velen de fut uit. Eerst na een werkelijk goed jaar, als de menschen weer eens flink doorvoed zijn, zal er reactie komen en de arbeidzame bevolking van Aruba, als van ouds, de noodige zorg kunnen besteden aan de grondjes. De tijding dat het Curaçaosche Steuncomité in Januari op zal houden steun te verleenen heeft algemeene teleurstelling gewekt. De tegemoetkoming aan de armen kan wel langzamerhand verminderen, vooral zoo er een tweede oogst komt, maar de gelduitdeeling geheel staken, vreest men, dat nog niet zal kunnen.

We brengen deze mededeeling beleefdelijk onder de aandacht van het Curaçaosche Steuncomite, de zorg der armen den Heeren dringend aanbevelend.

La Veloce.

Tot algemeene blijdschap werd door de Agenten dezer Lijn het bericht bekend gemaakt, dat in Januari 1916 de Italiaansche boot weer uit Genova naar Curaçao zal vertrekken.

Dankbetuiging.

Ontvangen van den Heer C S. Gorsira J. P. Ez, een nieuw handboek der *La Veloce*. Onzen dank.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

1. Uncle Sammy Marsch Holzmann
2. Ouverture Cavalerie legere Suppe
3. Valse brune G. Krier.
4. Fantasie sur Le Grand Mogol Audran
5. El Capitan Marsch Sousa
6. Potpourri Español J. Boskaljon
7. El Tulipan Mazurka C. Ulder
8. No Olvides! Dansa J. Boskaljon.

om 7½ uur Overzijde.

Duitsche samenzwering in Amerika.

De Amerikaansche bladen zeggen, dat aan den autoriteiten van de Vereenigde Staten een lijst is ter hand gesteld van personen, die betrokken zijn bij de bomaanslagen en brandstichtingen. Feitelijk zijn alle voorname diplomatieke vertegenwoordigers van de Midden-Europeesche mogendheden in die lijst genoemd welke ook een aantal namen bevat van New-Yorksche bankiers en van personen uit de handelswereld. Bovendien zijn er lijsten overgelegd met de namen van 3,000 spionnen, die den Vereenigde Staten werken.

DE OORLOG.

De Grieksche kiesgerechtigden zijn 700,000 in getal. Doch slechts een derde gedeelte is komen stemmen. Op verzoek van VENIZELOS hebben zijn partijgenooten zich van het uitbrengen hunner stemmen onthouden, vooral in de groote steden. In Athene bijvoorbeeld waren van de 38,263 kiezers maar 4,050 opgekomen.

Het Grieksche raadsel is nog lang niet opgelost. Koning Constantijn zit in een zeer moeilijk parket. Constitutioneel zullen zijn besluiten nu mischien gesteund kunnen worden door het Parlement, maar de Vorst weet nog beter dan ooit, dat het Grieksche volk geheel anders verlangt. Zal hij het aandurven nog langer tegen dat algemeen verlangen in te gaan?

Zoo langzamerhand wordt het aantal geland troepen van de Verbondenen grooter en sterker in Griekenland; het zal hoogst gevaarlijk worden voor den Koning zich vijand te verklaren tegenover deze groote troepenmacht welke hij zelf heeft toegelaten binnen te rukken in zijn land.

Maar zoo hij mocht besluiten mee te doen met de Verbondenen, dan zal zijn eigen leger met dat der geällieerden een zeer sterke macht vormen tegenover de Bulgaren en de Duitschers.

Reeds heeft de Grieksche Premier den Duitschen Gezant te Athene bezocht en hem te verstaan gegeven, dat geen Duitsche troepen en nog veel minder de Bulgaarsche het Grieksche grondgebied mogen betreden.

De neutraliteit van den Griekschen Koning ten opzichte der Verbondenen is dus wel uiterst welwillend. Mischien redt de Koning daardoor zijn land en vrijwaart hij het van de oorlogs-ellende. In het begin der onderhandelingen hebben de Verbondenen verklaard, dat zij alleen vrijheid van handelen voor zich zelf vroegen en geenszins den Koning wilden pressen om mee te doen in den oorlog. Als zij hunne eischen nu maar niet hooger gaan stellen!

Langs de Zwarte Zee zijn de Russen Bulgarije binnengedrongen. Reeds lang werd de havenstad *Varna* door de Russische schepen gebombardeerd en is eindelijk eergisteren genomen door een landingsdivisie.

Dat kan het begin zijn van een nieuwe expeditie.

Het zal er nog heet toegaan in de Balkan, alvorens daar het pleit is beslist

Aan het Noorderfront weren de Belgen, Engelschen en Franschen zich geducht. Het artillerievuur is daar op zijn hevigst dag aan dag. Toch ziet men weinig frontverandering maar blijft het gevecht reeds maanden beperkt tusschen Yperen en Loos. De versterkingen worden herhaaldelijk over en weer stuk geschoten, maar telkens opnieuw hersteld en weer steviger gemaakt.

Dat kan toch niet blijven duren, zou men haast zeggen. Grl. JOFFRE schijnt zijn uitputtingsmethode vol te houden en den vijand elke gelegenheid te ontnemen zijn krachten op een enkel punt samen te strekken. In Rusland en in de Balkan moet de tegenstander verzwakt worden en zijn leger gedund.

Dan komt ten slotte van zelf het oogenblik van doorbreken door den ijzeren muur in het Noorden.

De gezamenlijke verliezen der Duitschers bedragen reeds meer dan twee en een half millioen.

MEVROUW DE WEDUWE	DE HEER EN MEVROUW
EPHRAIM S. L. MADURO	JULIUS L. PENHA
heeft het genoegen hierbij kennis te geven van de verloving van hare dochter	hebben het genoegen hierbij kennis te geven van de verloving van hun zoon
REBECA	JULIUS
met den heer	met mejuffrouw
JULIUS L. PENHA Jr.	REBECA E. L. MADURO.

Curacao, 23 December 1915

Receptie Zaterdag 25 en Woensdag 29 dezer, des avonds 8 uur ten huize No. 20, Concordia-plein.

Eenige kennisgeving.

Nederland.

Lichting 1909 naar huis.

De dienstplichtigen der Landweer, behoorende tot de Landweerlichting 1909, zullen omstreeks 20 December a. s. met voorloopig (klein) verlof naar huis worden gezonden, geheel op denzelfden voet als 25 November met de lichting 1908 is geschied.

Naar huis.

Nader vernemen wij, dat met ingang van 25 November a.s. ook aan de leden van het kader der landweerlichting 1908 een voorloopig (klein) verlof zou worden verleend, althans voor sooveel zij dit zelf wenschen.

Tegelijkertijd zal aan het nog in werkelijken dienst zijnde dienstplichtig kader der landweerlichting 1907 en aan eventueel nog in de omstandigheden verkeerende landstormkader zulk een verlof worden verleend.

Aan elken landweer-verlofganger wordt toegestaan, nadat hij met verlof is vertrokken, desgewenscht weder onder de wapenen terug te keeren. Hij, die terugkeert, mag eerst na weder ten minste één maand onder de wapenen te zijn geweest, opnieuw met verlof vertrekken.

De oudste lichting naar huis.

De Regeering bepaalt; dat de manschappen van de landweerlichting 1908, die zulks wenschen, op 25 November met voorloopig (klein) verlof huiswaarts kunnen worden gezonden.

De mobilisatie.

Wie gehoopt mocht hebben, dat nu eindelijk toch tot, zij het dan gedeeltelijk, demobilisatie zou kunnen worden overgegaan, komt bedrogen uit.

Op de uitvoerige beschouwingen dienaangaande in het voorloopig Verslag op hoofdstuk I der Staatsbegrooting, onlangs door de Tweede Kamer uitgebracht en die hoop konden hebben gewekt, geeft de Regeering in haar thans verschenen Memorie van Antwoord niet veel asem.

Van gedeeltelijke demobilisatie zal niets komen. Toch is er iets gewonnen, „Tot dusver heeft zij (de Regeering) gemeend, niet verder te mogen gaan dan het bekende stelsel van periodieke verloven." Zij erkent „dat de bezwaren voor de natie steeds toenemen" en legt de verklaring af, dat zij „opnieuw overweegt of en in hoeverre het mogelijk is, nog meer verlichting van den bestaanden druk aan te brengen". De regeering verklaart geen heil te zien in een comité-generaal maar is er desnoods toe bereid, al zal zij ook daarin eenige „terughouding" in acht moeten nemen.

Het is iets, al is het niet veel. De regeering zou niet zeggen, dat zij verdere „verlichting van druk" overweegt, indien dit niet tot een concreten maatregel zou leiden.

Of die in nog meer verlof zal bestaan, we weten het niet.

Intusschen zal, naar men weet, binnenkort, ingevolge de toezegging bij de aanneming der Landstormwet, de oudste Landweerlichting naar huis gestuurd moeten worden, 4 maanden na de oproeping der eerste Landstormers, die in Augustus in 't geweer kwamen.

Het onderwijs.

De samenkomst in haar geheel van de Bevredigingscommissie, heeft de besprekingen omtrent het grondwetsartikel nopens het onderwijs beëindigd en zijn de verschillende politieke partijen ten aanzien der redactie van Artikel 192 tot overeenstemming gekomen.

Buitenland.

DANKDAG-PROCLAMATIE.

President Wilson kleedt zijne jaarlijksche Dankdag-proclamatie in de volgende taal:

"Lang is het schoone gewoonte onzes volks geweest om zich in den vruchtbaren herfst tot den Almachtigen God te wenden met lof en dankzegging voor zijne vele zegeningen en weldaden aan ons bewezen. Het jaar dat nu ten einde spoedt, sedert wij de laatste maal onze Nationale Dankdag vierden, schoon een jaar van tuchtiging wegens de geweldige strijdmachten en de veranderingen, die de wereld beroerden, is ons een jaar geweest van bijzonderen zegen.

„Een ander jaar van vrede werd ons geschonken; een jaar, waarin wij niet alleen onzen plicht hadden te overwegen jegens onszelven en jegens de menschheid, maar ons ook te schikken hadden naar onze verantwoordelijkheden, ons opgelegd door een oorlog, waarin bijna geheel Europa gewikkeld was. Wij werden in staat gesteld onze rechten der menschheid te doen gelden, zonder vredebreuk met de groote naties, waarmede wij moesten handelen; en terwijl wij ons recht hebben doen gelden, waren wij ook in staat plichten te volbrengen en voorrechten te verleenen bij wijze van onderstand en hulpvaardigheid, die dienen zouden, ons verlangen te bewijzen om onze vriendschap middel te maken van werkelijk, belangeloos, onbaatzuchtig dienstetoon.

„Onze bekwaamheid, allen te dienen die van onze diensten gebruik konden maken te midden van de crisis, is door een genadige Voorzienigheid vermeerderd, door een grooter en overvloediger oogst; onze rijke financieele hulpbronnen hebben ons bekwaamd om de markten der wereld staande te houden, en het noodig handelsverkeer te vergemakkelijken, dat den oorlog anders onmogelijk zou hebben gemaakt; en ons volk is meer tot een sober begrip gekomen van de taak, die het geroepen is te vervullen op een tijd, dat de geheele wereld geschokt wordt door nooit geëvenaarde ellende en onheilen.

„De buitengewone omstandigheden van zulk een tijd hebben er veel toe bijgedragen, het nationaal geweten wakker te schudden en ons vertrouwen in de beginselen van vrede en vrijheid te verdiepen en te bevestigen, waarnaar wij steeds getracht hebben geleid te worden. Uit de duisternis en verwarring zijn krachtiger beraadslagen voortgekomen en duidelijker begrippen van het wezenlijk welzijn des volks.

„Wij zijn voorspoedig geweest terwijl andere volkeren aan het krijgen waren; maar onze voorspoed, gelooven wij, is ons alleen verleend geworden, opdat wij des te beter de plichten konden vervullen, die hun door den oorlog onmogelijk werden gemaakt.

„Daarom nu bepaal ik, Woodrow Wilson, President der Ver. Staten van Amerika, Donderdag, 25 November, als een dag van dankzegging en gebed, en noodig het volk van het geheele land uit, zich te onthouden van hunne gewone bezigheden en in hunne verschillende bedehuizen den Almachtigen God dank te zeggen."

Over den oorsprong van het Dankdag-Feest.

Er wordt dikwijls over gesproken en geschreven dat onze nationale dankdag door de Pelgrimvaarders werd ingesteld, en in zekeren zin is dat misschien waar, maar dezulken schijnen uit te gaan van de gedachte dat Nieuw Engeland de Ver. Staten van Noord Amerika uitmaakt Feit is, dat onze nationale dankdag verleden jaar zijn gouden jubileum vierde, want hij werd ingesteld in 1864, toen President Lincoln een bevel uitvaardigde om den laatsten Donderdag in November af te zonderen als een nationalen dankdag.

Het waren toen bange dagen. Gelijk thans bijna geheel Europa in oorlog is gewikkeld en zelfs gedeelten van andere werelddeelen daarin betrokken zijn, zoo werd toen het bestaan der Unie door een vreeselijken burgeroorlog bedreigd

Er is dikwijls beweerd dat Lincoln weinig rekening hield met godsdienst, maar die eerste algemeene proklamatie weerspreekt ten volle zulk beweren: „Het heeft God behaagd — aldus luidt het daar — om ons nationaal leven een ander jaar te verlengen, ons beschermende met Zijn vaderlijke zorg tegenover onvriendelijke bedoelingen van buiten, en vergunnende ons in Zijne genade vele en merkbare overwinningen over den vijand in onze eigen huishouding."

Dat was dus de eerste nationale dankdag, en vanaf dien tijd is het de gewoonte geweest, dat de President onzer republiek jaarlijks het volk oproept om dien dag af te zonderen in dank en gebed.

Maar dagteekent dan de dankdag niet van voor het jaar 1864?

Niet als nationale dag; wel als plaatselijke dankdag. Als zoodanig dagteekent hij, naar men meent, van het jaar 1621. Het was in dat jaar dat op een bepaalden dag de over gebleven van de Pelgrims, die met de Mayflower waren overgekomen, vergaderden en hunne stem ten hemel verhieven in dankerkentenis voor het eerste gewas in het nieuwe wereldeel Later ook voor de tijdige aankomst, van een schip uit Engeland geladen met levensmiddelen.

Gouverneur Winthrop had des zomers een schip uitgezonden om proviand. Maar toen dat schip vele maanden toefde verviel men in de diepste armoede, Eindelijk, op 5 Febr, 1631, terwijl de gouverneur de laatste handvol meel uitdeelde, zag men het schip de haven binnenzeilen en in aller behoefte werd spoedig voorzien Men had tevoren een algemeenen vastendag bepaald, maar de komst van het schip bracht verandering, en in plaats van een bededag vierde men een dag van dankzegging in al de plantages.

Men ziet, deze dankdag was plaatselijk, gold enkel voor Nieuw Engeland en niet voor de andere nederzettingen Noch onder de Britsche overheersching, noch na den vrijheidsoorlog of de vestiging der Unie werd hij algemeen.

Dit geschiedde, zooals gezegd, eerst in 1864.

Spoorreis door 't rebellengebied in Mexico.

Dat die heeren om een menschen leven niet malen, werd zeer duidelijk en aanschouwlijk voorgesteld in de pakkende beschrijving welke de correspondent van het Italiaansche blad „Corriere della Sera" van een spoorreis door het gebied van den Mexicaanschen opstand aan zijn blad gaf:

„Zijn we al bij de gehangenen?" vraagt een reiziger — zoo begint de correspondent deze passage van zijn verhaal. Wij zien uit het coupé raampje; aan elken telegraafpaal hangt een lijk in den wind te bengelen.

De aanblik van deze schommelende menschenlijken is in deze streek nu juist geen zeldzaamheid. Alle opstandelingen, die op den spoorweg den dood gevonden hebben, worden aan de telegraafpalen als afschrikwekkend voorbeeld opgehangen, omdat er, naar een officier mij heel gemoedelijk vertelde, geen boomen genoeg zijn. De oorlogstelegrammen passeeren dus op hun weg door de draden een aantal verschrikkelijk verminkte hoofden.

Sinds twee dagen zit ons reisgezelschap in een coupé eerste klasse bij elkaar. Het zijn zes passagiers, waaronder een vrouw met een zuigeling op haar arm. Bijna alle reizigers schijnen landslieden te zijn, die onbekommerd om de oorlogstoebereidselen een reis voor zaken ondernemen. Een enkele maakt een uitzondering. Hij was voor het vertrek van den trein in Soledad in een wagon tweede klasse gesprongen, om zich daarna in onzen wagon eerste klasse te begeven.

Op de Mexicaansche spoorwegen kent men slechts twee klassen, waarvan de tweede gewoonlijk voor de arme Indianen bestemd is. Onze nieuwe reisgezel drukte zich stil in een hoek achter in den wagon. Hij had geen woord gesproken en nauwelijks een beweging gemaakt. In de schaduw van zijn groote sombrero, die niets van zijn gelaatstrek ken doet onderscheiden, schijnt hij te slapen. De lust tot praten is ook bij ons bij den woesten aanblik van de telegraafleiding vergaan. Terwijl de trein langzaam langs de rij der bleeke, door smart verwrongen menschengestalten heenrijdt, komt het schrikbeeld ons voor onzen geest van het tooneel, dat zich daar voor kort afgespeeld moet hebben.

De trein houdt plotseling stil en rijdt terug, zoodat wij nog eens het vreeselijke schouwspel der gehangenen te zien krijgen. Dan gaat het weer vooruit.

Alle oogenblikken stopt de trein echter en de conducteur loopt met een lantaarn de lijn langs met het oog op de veiligheid. „Hier is pas een patrouille voor bij gekomen", roept hij met den vinger op de gehangenen wijzend. „Waarschijnlijk de patrouille, die omstreeks den middag van Aura oprukte en in de bergholte overvallen werd."

Plotseling hoorde ik een gillenden dadelijk verstommenden schreeuw. Allen kijken met zichtbare onrust naar buiten. Men hoort in de onmiddelijke nabijheid geweerschoten, wier geluid door de echo herhaald wordt. De uit alle macht in werking gestelde remmen doen een schril, doordringend geluid in ons oor dringen; een ruk: de trein staat stil.

Het schieten heeft opgehouden. Ieder heeft zijn plaats weer ingenomen en wacht angstig op de dingen, die komen moeten. De minuten schijnen eeuwen. Geen van ons spreekt een woord. Dat is ook niet noodig. Wij allen weten het en hebben het begrepen: de trein is in de macht van een rebellenbende, die de patrouille van Aura omgebracht heeft.

In den wagon kan men een speld hooren vallen. Alleen de vrouw weent heimelijk en stil.

Buiten hoort men stemmen en het doffe geruisch van over zand galoppeerende paarden. In een oogwenk is onze wagon door gewapende mannen bestormd. Ze stooten en verdringen elkaar in een dichten hoop en hun reuzenhoeden vormen samen een donkere massa. Dan gaat de groep uit elkaar en treedt een man met over den schouder gehangen geweer naar voren en commandeert met dreigende stem: „Alles opstaan!"

De reizigers gehoorzamen met de gewilligheid van vreesachtige school kinderen De man gaat naar iedereen toe en beschouwt lang en doordringend ieders gelaatstrekken. Het is een dikke mesties. Hij draagt den met een lederen band voorzienen hoed der bewoners van Texas, de hoofdbedekking dus der Amerikaansche soldaten, en een Europeesche jas. Om den hals heeft hij een rooden zakdoek geknoopt. De broekspijpen zijn in groote hooge laarzen gestopt.

Hij trekt een klein Amerikaansch pistool uit zijn gordel met welk wapen hij voor onze gezichten manoeuvreert, alsof hij deze met een kaars belicht. De vrouw is de eenige, die het bevel om op te staan niet heeft gevolgd. Over den zuigeling gebogen, weent zij met een uitdrukking van angst op het gelaat, zachtjes voort. Maar de aanvoerder stelt haar gerust met de woorden: „Ge behoeft niet beangstigd te zijn. We zoeken alleen maar iemand." En naar den conducteur gewend vraagt hij: „Ontbreekt er niemand van de reizigers?"

Eer deze nog kan antwoorden klinkt achter in de wagon een gerop: Vijf, zes handen steken zich uit naar den persoon, die geroepen heeft en sleepen en trekken hem naar voren.

Het is de eenzame reiziger. De hoed is hem van het hoofd geslagen en voor de eerste maal zien wij zijn gezicht, dat bleek is als krijt en waaruit twee strak starende oogen met een uitdrukking van doodelijken schrik er in ons tegenblik ken. „Het is goed, volg ons!" roept de aanvoerder. De man biedt geen tegenstand. Hij weet, dat hij verloren is.

De troep verdwijnt en langzaam zet de trein zich weder in beweging. Buiten hoort men het doffe hoefgetrappel der voortholIende paarden. „Dat is nog goed afgeloopen," merkt de conducteur met een te vreden lachje op. „Niet altijd zijn zij zoo bemoeielijk. Gisteren nog hebben zij acht pesos en mijn knipptang meegenomen."

Ditmaal hadden zij dus maar een mensch meegenomen en het knetteren van een geweersalvo, dat kort daarop uit de verte klonk, was voor ons het teeken, dat deze man zijn lot had ondergaan.

Huisgezin.

HAVEN-NIEUWS
VAN 18 DEC. — 1 JAN.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr Willem I	J P v/d Borden	17 „	New-York	20 „	Amsterdam
Maracaibo	P W Johnson	18 „	New York	18 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	20 „	Maracaibo	20 „	La Guayra
Merida	A Johanson	22 „	La Guayra	28 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	28 „	Maracaibo	28 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	22 „	New York	28 „	La Guayra
Colombia	A R Nyboer	25 „	Amsterdam	26 „	New-York
Merida	A Johanson	29 „	Maracaibo	30 „	Maracaibo
Philadelphia	G W Goodman	29 „	La Guaira	29 „	New-York
Zulia	S S Morris	23 „	Maracaibo	24 „	New-York
Antonio Lopez	Antich	20 Dec	Colon	20 Dec	Barcelona
Burstad	J Hansen	18 „	New-York	20 „	Sant de Cuba
Loppersum	H Zimmerman	28 „	Cardiff	24 „	New-Port

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Maria H	18 Dec.	Maracaibo	*Refugio H*	18 „	Aruba
Rosa Maria H	19 „	Aruba	*Ana Sofia*	18 „	Marcaibo
Juan Luis H	19 „	Aruba	*Estelle*	19 „	Aruba
Clicia V	20 „	Maracaibo	*Virginia*	19 „	Vela de Coro
Carlota H	20 „	Maracaibo	*Rosa Maria*	21 „	Aruba
Maria Loncita	20 „	Aruba	*Aan Luisa H*	21 „	Aruba
Nib H	21 „	Bonaire	*Maria Leoncita*	21 „	Aruba
Pluma de oro	22 „	Vela de Coro	*Ana Luisa*	21 „	Sto Domingo
Refugio H	22 „	Aruba	*Nereida H*	21 „	Maracaibo
Juan Luis H	28 „	Aruba	*W C Silver A*	31 „	Barbados
Estelle H	28 „	Aruba	*Rita Otilia V*	1 „	Vela de Coro
Virginia H	24 „	Vela de Coro	*Meteor H*	2 „	Maracaibo
			Rosa Maria	3 „	S J de Pto Rico
			Refugio H	3 „	Aruba
			Estelle H	'of28„	Isl. Barlovento